

Ing. Ján Uhnák, CSc. jubiluje

70 rokov života je výzva pre každého na bilancovanie. Jubilant ako popredný predstaviteľ chémie a hygieny požívatin má skutočne bohatú bilanciu.

Narodil sa v Čajkove, po stredoškolských štúdiach v Nitre absolvoval chemické inžinierstvo na vtedajšej SVŠT. Po promócií nastúpil v podniku Palma, potom na ÚKSÚP v Bratislave. Posledných 36 rokov, teda viac ako polovicu svojho života, pracuje v hygiene výživy a požívatin na terajšom ÚPKM (predtým Výskumný ústav hygieny) v Bratislave. Ing. Uhnák má veľké zásluhy na tom, že už v 70-tych rokoch vybudoval moderné analytické laboratória, ktoré dosahovali už pred 50. rokmi poprednú medzinárodnú úroveň najmä na poli mikroanalýzy reziduí pesticídov. Týmto sa vytvorili predpoklady pre uskutočnenie prvého celoplošného monitoringu týchto látok v potravinovom reťazci v celom bývalom Československu pod metodickým vedením jeho laboratória. Kolektív pod jeho vedením sa úspešne zúčastnil aj na medzinárodnom kruhovom teste Svetovej tukárskej spoločnosti v analýze reziduí chlórovaných pesticídov v tuku.

Na základe výsledkov týchto štúdií sa u nás zakázalo používanie chlórovaných pesticídov v pôdohospodárstve v roku 1976 a PCB v roku 1984, čo sa dokázalo presadiť na medzinárodnom fóre podľa štokholmskej dohody až v roku 2001.

Výsledky štúdií jubilanta ako autora a spoluautora uverejnili vo viac ako 280 vedeckých a odborných publikáciách s ohlasom až do 200 citácií doma a v zahraničí napr. v Lipsku, Berlíne, Kyjeve, Budapešti, Helsinkách, Viedni a Lyone. Nemožno nespomenúť tiež konferencie o cudzorodých látkach v požívatinách, ktoré boli väčšinou s medzinárodnou účasťou a ktoré jubilant organizačne a tematicky zabezpečoval 30 rokov.

Ing. Uhnák vždy ochotne pomáhal aj nášmu časopisu rezenziami a publikáciami.

Jubilantovi blahoželáme k jeho 70-nám v mene redakčnej rady a prajeme mu dobré zdravie, aby ešte dlho odovzdával svoje vedomosti a skúsenosti mladším kolegom.

Redakčná rada

Pozdrav Ing. Kristíne Holčíkovej, CSc.

Apríl je taký zvláštny mesiac. Príroda sa prebúdzá zo zimného spánku, oblieka sa do kvetovaných šiat a z juhu prilietajú vtáky. Spomedzi všetkých aprílových dní sú niektoré výnimočné. 7. apríl je Svetový deň zdravia, 12. apríla 1961 si Jurij Gagarin, ako prvý človek, prezeral z vesmíru Zem. 12. apríl je aj dňom narodenia našej milej kolegyne a osobnej priateľky, pani Kristíny Holčíkovej.

Výskumnému ústavu potravinárenskému je verná už 28. rok. Jej tvorivo-výskumnej práci predchádzalo štúdium na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT v Bratislave. Tam tiež absolvovala pod vedením Prof. F. Strmisku, CSc. vedeckú aspirantúru (doktorandské štúdium). Obaja boli potom dlhoroční kolegovia a vypracovali spoločne, v spolupráci s expertami z oblasti výpočtovej techniky, koncepciu tvorby a využívania databáz informácií o potravinách, ktoré sa neskôr stali súčasťou Slovenskej potravinovej banky dát (PBD).

Jej výskumná práca si vyžadovala neustále rozširovanie vedomostí, a to nielen z oblasti potravín a výživy.

V roku 1990 sa stala vedúcou oddelenia informatiky VÚP. So svojím pracovným tímom sa jej podarilo vytvoriť moderné databázové stredisko informácií z oblasti potravinárskej informatiky a výživy s celoslovenskou pôsobnosťou a významom presahujúcim ďaleko hranice SR. PBD sa obsahom, databázami a vlastným softvérom, a možnosťami využitia radí medzi svetovo uznávané databanky a je vysoko kladne hodnotená tuzemskými aj zahraničnými expertmi. Z tohto dôvodu FAO určila PBD ako základ pre CEECFOODS - sieť stredoeurópskych a východoeurópskych potravinových databázových stredísk a toto centrum pod vedením jubilatky pracuje od r. 1997 ako subregionálne databázové centrum krajín strednej a východnej Európy. Počas minulého desaťročia bola zodpovednou riešiteľkou niekoľkých medzinárodných projektov, absolvovala aj niekoľko pracovných pobytov na FAO v Ríme. Ing. K. Holčíková stála na čele organizačného výboru 4. medzinárodnej konferencie o potravinových databázach, ktorá sa konala v r. 2001 v Bratislave ako satelitné odborné stretnutie ku 17. Medzinárodnému kongresu výživy vo Viedni.

Z uvedenej bilancie aktivít jubilatky, a to sme vymenovali iba tie najvýznamnejšie, je zrejmé, že vie racionálne využívať časový fond. Neuvedli sme ani jej bohatú publikačnú činnosť a riešenie „domácich“ vedeckých projektov, ani podiel na zákazkách oddelenia, poradenskú a prednáškovú činnosť. Nespomenuli sme tiež, že je tajomníčkou redakčnej rady tohto časopisu a členkou rôznych vedeckých spoločností. A kto ju pozná, vie, že tak ako zodpovedne odvádza prácu v zamestnaní, rovnako žije aj svoj súkromný život.

Milá naša kolegyňa, želáme Ti zo srdca mnoho ďalších rokov naplnených osobnými aj pracovnými úspechmi. K tomu potrebuješ pracovnú a osobnú pohodu a zdravie, radosť a šťastie, spokojnosť a optimizmus. Prajeme Ti, aby Ti nikdy nechýbali.

Eva Simonová